

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

ГОМЕЛЬСКАЯ ПРАВДА

ОРГАН ГОМЕЛЬСКАГА АБКМА І ГАРКОМА КП(б) БЕЛАРУСІ, АБЛАСНОГА І ГАРАДСКОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАУ ПРАЦОУНЫХ

№ 118
(51508)
НЯДЗЕЛЯ
6
ЖНІЎНЯ
1944 г.

Цана 20 коп

Зноў сталіца нашай Радзімы Масква ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронту, якія авалодалі горадам СТРЫЙ—важным апорным пунктам абароны немцаў у прадгор'ях Карпат.

Слава гераічным войскам 1-га Украінскага фронту!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршалу Совецкага Саюза КАНЕВУ

Войскі 1-га УКРАЇНСКАГА фронту, працягваючы наступленне, фарсіравалі раку СТРЫЙ і, сёння, 5 жніўня, штурмам авалодалі горадам СТРЫЙ—вялікім чыгуначным вузлом і важным апорным пунктам абароны праціўніка ў прадгор'ях Карпат.

У баях за авалоданне горадам СТРЫЙ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ГРЭЧКО, генерал-лейтэнанта ПІВЕРДЗІНА, генерал-маёра ЛАЗЬКО, генерал-маёра ГАРДЗЕЕВА, палкоўніка ІВАНЧУРА, палкоўніка ГЕРАСІМАВА, палкоўніка ПАХОМАВА, палкоўніка ЯНКОўСКАГА, палкоўніка ГРЫНЧЭНКО; артылерысты генерал-маёра артылеры БРЫЧЭНОК, палкоўніка БРАЗГАЛЬ; танкісты генерал-маёра танкавых войск РАЙГІНА, надпалкоўніка СТРАЛЕЦ; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі КРАСОўСКАГА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск ТУШЧЭВА; сувязісты палкоўніка БЕЛЯНЧЫКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам СТРЫЙ, прадставіць да прысваення назвы «СТРЫБУСКІХ» і да ўзнагароды ордэнамі.

Сёння, 5 жніўня, у 23 гадзіны 30 мінут, сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га УКРАЇНСКАГА фронту, якія авалодалі горадам СТРЫЙ,—дваццацю артылерыйскімі залпамі з ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада СТРЫЙ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы

Маршал Совецкага Саюза

І. СТАЛІН.

5 жніўня 1944 года.

Уборка ўраджаю—заданне фронту.
Не ўхадзіць з поля, не выканаўшы нормы!

Абавязацельствы і справы

Дружна і арганізавана выйшлі на ўборку густога жыта калгасніцы сельгасарцелі імені Тэльмана, Уваравіцкага раёна. Кожная ілія мае свой участак і сваё заданне,—але выконваць заданне—гэта мала. У ваенны час трэба працаваць за дваіх, за траіх,—так рашылі калгаснікі.

І словы іх не разыходзяцца з справай. Тэмпы работы з кожным днём нарастаюць. Устаноўлены нормы значна перавыконваюцца. Узоры стаханавскай работы паказвае калгасніца Чыжыкава Надзежда Ефімаўна. Пры норме 0,14 га, яна ў першы дзень зжала 0,22 га затым штодзённа павялічвала выпрацоўку. І на пяты дзень на вышэй-сярэднім сцэблястоі жыта зжала 0,41 га пры высокай якасці работы. Яе абавязацельства—дагнаць да 0,50 га.

Добра працуюць на жніве і калгасніцы Чыжыкава Марыя, Дарашкова Фядосія, Лапшукіна Ірына, Лашкевіч Марына і іншыя, якія штодзённа выконваюць свае нормы на 200—250 працэнтаў.

Побач з дарослымі, на жніве працуюць 32 падлеткі і 26 прастарэлых калгасніц. Сямідзесяцідзевяцігодняя Катлярова Хрысціна штодзённа перавыконвае ўстаноўленую норму. Не адстае ад яе і другія.

У адказ на перамогі Чырвонай Арміі на франтах Айчынай вайны калгасніцы абавязаліся свой азімы кліп у 373 гектары жыта ўбраць у сціслыя тэрміны. Узятая абавязацельства выконваецца.

Калгас заканчвае ўборку азімых, распачаў жніво яравых культур, абмалот і здачу хлеба дзяржаве.

М. ПАРШУКОЎ.

Піонеры выйшлі с сярпамі

Піонеры і школьнікі Кармянскага раёна—актыўныя ўдзельнікі ўборачнай. Сотні з іх выйшлі на поле з сярпамі, каб дапамагчы калгасам у рабоце.

На ўборцы зернавых працуюць піонеры Хізаўскай НСШ. Піонеркі Надзя Маеў-

ская і Ліда Ганчарова зжынаюць за змену па 0,16 га. Актыўны ўдзел у ўборцы прымаюць вучні Будасырскай школы. Звяно Струменскай сярэдняй школы за паўдзя работы зжала 0,85 га жыта.

ПЕРШЫМ У РАЁНЕ

ДОБРУШ (Па тэлефону). Калгас „Герой працы“ (старшыня т. Протчэнка) першым у раёне закончыў жніво азімых і вядзе ўборку яравых культур. Пospех заключецца ў правільнай арганізацыі працы і ўнядрэнні індывідуальнай здзельшчыны. Калгасніцы нормы перавыконваюць у два-тры разы.

Зараз у арцелі разгорнута масавая маладзёба. Для абмалота хлеба арганізавана дзве брыгады ў колькасці 40 калгаснікаў. Калгас намалачанае зярно адпраўляе ў хлебапастаўкі дзяржаве. Ён у раёне атрымаў ад „Заготзярно“ першую квiтанцыю на 1700 кілограм.

Абмяркаваўшы ход уборачных работ на сваім сходзе, калгаснікі абавязаліся ўсе гаспадарча-палітычныя кампаніі выканаць да дня вызвалення калгаса Чырвонай Арміяй ад нямецкіх захопнікаў, у сціслы тэрмін убраць хлеб, датэрмінова разлічыцца з дзяржавай. Яны звярнуліся да ўсіх калгаснікаў раёна з заклікам паследаваць іх прыкладу, высокаякасна ўбраць ураджай і датэрмінова выканаць хлебапастаўкі.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

3 аператыўнай зводкі за 5 жніўня

На працягу 5 жніўня на паўночны захад ад горада РЭЗЕКНЕ (РЭЖЫЦА) нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 60 насялёных пунктаў, у тым ліку Вікшні, Саленіэкі, Лабаны, Рамулі, Зельтыні, Даркевічы, Олзіена, Рудані, Межрацісес, Сікстулі. На паўночны захад і захад ад горада КАУНАС (КОУНА) нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі больш 40 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты Дзідзюі, Кальнюшкі, Буткішкі, Крукі, Ілгава, Юргбудзе, Сташкі, Дыдвіжэ, Дрэйбуныны, Семелішкі.

На поўнач і паўночны захад ад горада СЯДЛЕЦ нашы войскі з баямі занялі больш 70 насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты Каменьчак, Яраславы, Кавесы, Свіняры, Макабоды, Менчын, Прошэў.

У трохвугольніку сутокі рэк САН і ВІСЛА нашы войскі вялі паспяховыя баі па знішчэнню плацдарма праціўніка і авалодалі горадамі РАЗВАДУУ, ТАРНАБЖЭГ, а таксама занялі больш 30 другіх насялёных пунктаў, у тым ліку вялікія насялёныя пункты Майдан, Скавежын, Втавы, Гожица, Собуў, Махшышуў і чыгуначныя станцыі РАЗВАДУУ, ЗБЫДНЮУ, СОБУУ, ТАРНАБЖЭГ.

На паўднёвы захад ад горада САНДАМІР нашы войскі працягвалі весці баі па пашырэнню плацдарма на левым беразе ракі ВІСЛА і занялі некалькі насялёных пунктаў.

На паўночны захад ад горада ТЭШУУ нашы войскі вялі наступальныя баі, у ходзе якіх занялі звыш 40 насялёных пунктаў, сярод якіх вялікія насялёныя пункты Войкуў, Рожняты, Млададуў, Цыранка і чыгуначныя станцыі ПАДЗЕУ, ЯСЬЛЯНЫ, ХОЦЕЛЮУ.

Войскі 1-га УКРАЇНСКАГА фронту, працягваючы наступленне, фарсіравалі раку СТРЫЙ і 5-га жніўня штурмам авалодалі вялікім чыгуначным вузлом і важным апорным пунктам абароны немцаў у прадгор'ях Карпат—горадам СТРЫЙ.

На другіх участках фронту—без істотных змян. За 4 жніўня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 128 пямедкіх танкаў. У паветраных баях і агнём знітнай артылеры збіта 85 самалётаў праціўніка.

Масква, Намесніку Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварышу НАТАЛЕВІЧУ

У момант, калі пераможная Чырвоная Армія вызваліла сталіцу Беларусі, пасылаю Вам свае сардэчныя пажаданні і з радасцю ўспамінаю нашы з Вамі сустрэчы ў час майго прабывання ў Совецкім Саюзе. Жадаю Вам усялякага багапалучча, а ўсяму беларускаму народу, дарагай цаной дабыўшаму сваю свабоду, дзяржаўнага росквіту.

Др. ЭДУАРД БЕНЕШ.

Лондан.

Прэзідэнту Чэхаславацкай рэспублікі пану Бенешу

Прыміце маю сардэчную падзяку за Вашы цёплыя вітанні па выпадку вызвалення сталіцы Беларусі.

Недалёк час, калі і сталіца Чэхаславацкай рэспублікі будзе таксама вызвалена з крывавага лап нямецкіх захопнікаў.

Рад буду павітаць Вас і вызвалены чэхаславацкі народ з гэтым шчаслівым і радасным днём.

Жадаю здароўя і пасылаю Вам самыя найлепшыя пажаданні.

Намеснік Старшыні Прэзідыума
Вярхоўнага Савета СССР

НАТАЛЕВІЧ.

НАСУСТРАЧ НАВУЧАЛЬНАМУ ГОДУ

Пры садзейнічанні насельніцтва

У вёсны Лагуны заважаўся толькі адзін дом. У мінулым, да вайны, ён не стаў бы прынятаваць нічыёй увагі, а зараз — на віду ўсіх. Адзіны! Восенню ён стане школай. Так рашыў сход калгаснікаў, якія самі яшчэ пакуль што жывуць у зямлячках. Так адчыняецца шлях да ведаў, шлях да навукі.

Актыўнасць сельскага насельніцтва вельмі вялікая. Сказваюцца яна ў тым, каб даць дзеньм веда, адукаванасць. Справа ідзе аб разумелых у нашай савецкай краіне думках і патрабаваннях народа.

Нядаўна сяляне вёскі Ушперавізі да сёб вялікі грамадскі будынак з другога месца, каб зрабіць з яго школу. Дом ужо збіраецца. Актыўнымі будаўніцамі з'яўляюцца самі калгаснікі. Дзе аднаўленне школ сіламі грамадскасці ў вёсках Чэрапянка і Магаўе. На ініцыятыве Пракопаўскага сельсавета і яго старшыні Андрэя Шаўцова прыведзены ў поўную гатоўнасць усе 5 школ сельсавета. Калгасы вылучылі на аднаўленне спецыялістаў у агульна-сельсавецкую будаўнічую брыга-

ду. Калгаснікі-будаўнікі рамантавалі школы, пілілі дошкі, рамантавалі і выраблялі прасцейшую школьную мэблю: лаўкі, сталы, класныя дошкі.

Прыклад пракопаўцаў паказваў шляхі і астані сельсаветам. Старшыня Насельніцкага сельсавета т. Любезны таксама арганізаваў калгаснікаў на справу аднаўлення школ. Адна школа падрыхтавана, другая ў чарне гатова. Канчатковае аднаўленне яе будзе закончана да 15 жніўня.

Аднаўленне школ стала кроўнай справай, блізкай сэрцу кожнага калгасніка. У гэтым годзе будуць працаваць 43 пачатковых і 13 няпоўных сярэдніх і сярэдніх школ, на адукацыю больш, чым да вайны. Вынікам стараннай працы з'яўляецца тое, што 35 школ палкам гатовы, а ў астатніх рамонт надыходзіць да к гда.

Нядаўна праведзены ўлік дзяцей паказаў, што ў гэтым годзе ўпершыню ў школу пойдзе больш 2 тысяч дзяцей сіямі і васьмі год. Вучні не застануцца без настаўнікаў.

Цыкл падрыхтоўкі да новага

навучаьнага года завяршаецца ў школах па-рознаму, але агульная рыса яднае ўсе школы — жаданне лепей забяспечыць іх бесперабойную дзейнасць.

У Кузьмініцкім сельсавеце гапатыну Слабода — Кузьмініцкай школы школьнікі калектывы самі нарыхтоўваюць паліва. Сіламі настаўнікаў і вучняў Кругавец — Калінінскіх ай школ нарыхтавана 80 тон торфа для школы і кватэ настаўнікаў.

Школы раёна засеялі і хутка будуць убіраць 43 гектары збожжавых, якія пойдуть на арганізацыю гарачых снеданняў для вучняў.

Разам з райвыканкомам, які часта заслухоўвае дэмакленні аб ходзе падрыхтоўкі да новага навучальнага года, мы забяспечым трывалы і добры фундамент ведаў для вучняў у наступным навучальным годзе.

Народ зрабіў для дзяцей многае, каб яны вучыліся Абарыак настаўнікаў — давер'е народа апраўдаць чэснымі адносінамі да даручанай ім справы. Пачатак гэтаму пакладзен.

Ф. ТРАЦЯКОЎ,
загадчык Церахоўскага райана.

Уборцы насенных участкаў — максімум увагі
Рыхтаваць насенне зараз

У адпаведнасці з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) размеры насенных участкаў калгасаў не павінны перавышаць: па азімых культурах 12 проц., па аўсу і ячменю — 13 проц., па яравой пшаніцы — 15 проц., грэчцы — 18 проц., просу — 7 проц., зернабобовых культурах — 15 проц., па ільнукудраш — 15 проц., бульбе — 15 проц. ад фактычнай плошчы пасеваў адпаведных культур. У калгасах гэтыя участкі выдзелены.

Убраныя насенныя участкі азімых культур патрэбна зараз жа абмалаціць, ачысціць ад пустазелля і праверыць у насенных лабараторыях на якасць. Прызнае насенне жыта кандыдыйным павінна быць выкарыстана выключна для прадстаічай сяўбы азімых бягучага года.

Калгасы абласці распачалі ўборку яравых. Задача заключаецца ў тым, каб насенныя участкі ўбраць у лепшыя агратэхнічныя тэрміны, асобна ад агульнага масіву, выкарыстоўваючы для ўборкі іх сухое сонечнае надвор'е. Услед за жывом арганізаваць сушку снапоў і зярно давясці да патрэбных кандыдыйнасці.

Святло, — зніжае ўраджайнасць на 25-50 проц.

Пазбегнуць гэтага можна шляхам сартыроўкі насення на зернаачышчальных машынах. Услед за ачысткай на веялцы, яго трэба абавязкова адсартыраваць на сартыроўцы „Трыумф“. У мэтах ачышчэння насення ад цяжка аддзялімага пустазелля (касцёр жытні, дзікая канапля, аўсюг і інш.) неабходна прапускарць праз трыер.

За ачышчэннем, адсартыраваным насенным матэрыялам трэба наладзіць добры догляд. Зернаасховішчы для яго неабходна прадэзынфіцыраваць, ачысціць ад рознага смецця і прасушыць. Увесь час хавання перыядычна сачыць, каб у насенне не пападала вада, снег і іншае смецце, захоўваць адпаведную тэмпературу.

Соўнарком СССР і ЦК ВКП(б) у сваёй пастанове „Аб ўборцы ураджая і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў у 1944 г.“ забаранілі калгасам і соўгасам выдаткаванне ўраджая з насенных участкаў да поўнай засыпкі насенных фондаў на якія-бы та не было другая мэты, апрача насенных. Вінаватыя ў выкарыстанні ўраджая з насенных участкаў не па прызначэнні і асобы, якія пабуджаюць да гэтага, прыцягваюцца да крымінальнай адказнасці. Гэта рашэнне абавязвае кожнага старшыню калгаса, дырэктара соўгаса добра правесці ўборку насенных участкаў, абмалот іх і захаванне насеннага зярна.

Ачышчанае і адсартыраванае насеннае зярно павінна быць уважана, аформлена адпаведнымі актам і здадзена на хаванне пад распіску кладушчыку. Узоры асобных партый насення яравых культур ужо зараз патрэбна прадставіць у раённую кантрольную насенную лабараторыю для вызначэння пасяўных якасцей.

Максімум увагі і клопатаў да стварэння моцнай семанаводчай базы нашых калгасаў — залог павышэння ўраджайнасці палёў у будучым годзе.

Э. ХУРГІН,
старшы аграном абла.

Маладзё набывае спецыяльнасці

На завод прыйшла маладзё. Застукалі малаткі, завіцелі іскры, у цэхах павяліліся людзі — завод пачаў ажываць. На ініцыятыве комсамольскай арганізацыі былі створаны дзве комсамольска-маладзёжныя брыгады.

Брыгада Волкавай за 25 дзён ачысціла ад смецця і патрэбна машыны цэх, выцягнула з развалін і склала па сартам аспетрывалую цаглу. Другая брыгада, пад кіраўніцтвам комсамольца т. Касабухіна, ачышчала ад мусара і гразі разбураны керамічны цэх завода. Яна заданне выканала на 3 дні раней тэрміну.

Тэрыторыя завода ад смецця ачышчана. Трэба было хутчэй пачынаць будаўніча-аднаўленчыя работы. Але на заводзе не хапала кваліфікаванай сілы. Тады кадравыя рабочыя ўзялі шэфства над маладымі. За кароткі тэрмін абучана розным прафесіям 240 чалавек.

Пад кіраўніцтвам майстра-столяра Крупадзёрава маладзёжная брыгада, паралу з набываннем прафесіі, самастойна вытварае рамонт ваконых пералётцаў, мэблі для агульнага памяшкання. Майстар т. Крупадзёраў рацыяналізаваў работу сваёй брыгады — ён зрабіў футаначны станок, які аслабіў 8 кваліфікаваных рабочых. Брыгада вытворчыя заданні выконвае датэрмінова і высока якасна. Маладыя рабочыя Пятроўская, Крываняў, Шчэрбакоў сістэматычна перавыконваюць дзённае заданне ў паўтара-два разы.

На будаўнічых участках работаюць 12 комсамольска-маладзёжных брыгад. Брыгады комсомолак Кукінай і Ціманаўскай прыводзілі ў парадак асноўныя вахі завода. Зараз яны работаюць над асваеннем працэса выпуска прадукцыі, неабходнай для ад-

наўлення. Брыгада т. Кукінай увольны ад работы час нарыхтоўвае цаглу. Толькі за адзін нядзельнік яна ачысціла і склала 5 тысяч штук цаглы для аднаўлення труб завода.

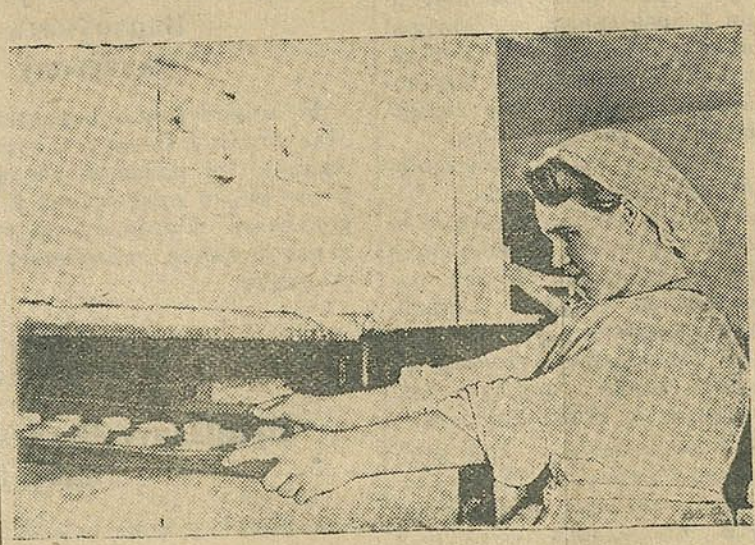
Зусім нядаўна прыйшлі на вытворчы з калгаснай вёскі маладзё дзяўчаты т. т. Капульнявіч, Мохарава, Рулава, Парошына, Барыскіна. У кароткі тэрмін яны авалодалі спецыяльнасцю трыкоўшчыкаў, маляроў і сталі брыгадзірамі маладзёжных брыгад.

Вялікую дапамогу маладым рабочым аказваюць майстры і кадравыя рабочыя т. т. Міфедан, Старчанка, Агароднікаў, Вялоў. Яны многае зрабілі для таго, каб перадаць свой вопыт маладым рабочым. Стары ка-

валь т. Саўчанка абучыў маладога рабочага т. Сяргеева кавальнай справе. Неўзабаве, пераняўшы вопыт і навадкі ў рабоне старага майстра, дырэктарка становіцца брыгадзірам комсамольска-маладзёжнай брыгады інструментальшчыкаў. Нядаўнія вучні Саўчанка, Агароднікаў і Галаўнёў таксама з'яўляюцца брыгадзірамі.

Комсамольцы і маладзё набываюць сабе спецыяльнасці. Яны старанна прыслухоўваюцца да ўказанняў старых рабочых і прымаюць самы актыўны ўдзел у аднаўленні свайго завода.

А. ХАЦКЕВІЧ,
комсорг ЦК ВЛКСМ.

Лепшы пекар Гомельскага камбіната кандытарскіх вырабаў „Спартак“ тав. Падлобнікава М. Д. за кароткі тэрмін выдатна авалодала працэсам выпечкі пернікаў. Яна выконвае нормы на 120—130 процантаў.

На здымку: тав. Падлобнікава за работай.

Фота М. ПАПКОВІЧА.

Семинар прапагандысцкіх работнікаў

Пры Абкоме КП(б)Б адбыўся чарговы абласны семінар прапагандысцкіх і газетных работнікаў.

На семінары былі прачытаны лекцыі па гісторыі партыі, па кнізе таварыша Сталіна „Аб вялікай Айчын-

най вайне Савецкага Саюза“ і аб сучасным ваенна-палітычным і міжнародным становішчы.

У канцы семінара было абмеркавана пытанне аб пастаноўцы масава-палітычнай работы на ўборцы ўраджая.

Сто год з дня нараджэння Е. І. Рэпіна

Гордасць рускага народа

Таварыш Сталін у сваім дакладзе аб 24-ай гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі назваў імя Рэпіна сярод імён лепшых прадстаўнікоў вялікай нацыі. Рэпін па праву можа быць аднесен да плэяды тых слаўных дзеячоў рускага нацыянальнага мастацтва, якія высока неслі цяж раэалізма, сцяг гуманістычных і дэмакратычных ідэяў. Успамінаючы мастака а раду з другім вялікім ускім мастаком В. І. Сурывавым, на раду з Талстым і Ісавым, Мусоргскім і Чайкоўскім, якія кожны пасвайму, лепш чым хто-небудзь з сучасных ім сусветных мастакоў, сіламі свайго мастацтва служылі справе барацьбы за ўрачыстасць свабоды разума, праўды і характа.

„Два тыпы геніяў адрозніаем мы ў мастацтве ўсялякай эпохі“, — пісаў Рэпін у адным з сваіх артыкулаў. Першы геній — наватар, даччы пачатак новаму віду мастацтва, ён уладае ўласціасцю вынаходца і часта застаецца непрызнаным. Гэта натура ў вышэйшай ступені самабытная, з вялікімі трайнасцямі; ён адчыняе эпоху. Другі геній — завяршальнік усебакова выкарыстаннага апрамку; натура многабачная, здольная выразіць наймагчымай паўнаце свайго тва свайго часу; да яго накапляецца большая падрыхтоўка — ён разумелы“.

Скромны, вечна незадаволены свайго творчасцю, Ілья Ефімавіч гаварыў тут не аб сабе. Але ён бяспрэчна адносіцца да ліку геніяў таго „другога тыпу“, характарыстыка якога дана ў прыведзеных словах.

Творчасць Рэпіна — вяршыня раэалістычнага мастацтва ў рускай жывапісі, якое Горкі, гаворачы аб саадаведчых з’явішчах літаратуры, назваў крытычным раэалізмам.

„Веру... у жыццё, якое трапеча дабром, праўдай і прыгожасцю. А галоўнае, свабодай і барацьбой супроць няпраўды, гвалту, эксплуатацыі і ўсялякіх забабонаў“, — пісаў Рэпін у 1881 годзе свайму сябру, крытыку В. Стасаву. Творчасць мастака з’яўляецца лепшым свярджаннем гэтых слоў. Яго мастацтва было палкім выкрыццём цёмных бакоў сучаснага яму грамадскага жыцця.

Рэпін, як ён гаварыў, імкнўся ствараць карціны „з самай жыватрапеччай раэалістычнасці, акаляючай нас, сумелай нам і хваляючай нас больш за ўсіх мінулых

падзей“. Ён, як ніхто з мастакоў, чутка адклікаўся ў сваіх творах на пытанні, хваляюшыя перадавых людзей яго часу.

Яшчэ будучы вучнем Акадэміі Мастацтваў, Рэпін пачаў пісаць сваіх славетных „Бурлакоў на Волзе“, закончаных у 1873 годзе. Каб стварыць гэту карціну, мастак два леты падрад правёў на Волзе. Ён з захапленнем апавядаў аб прыродзе і гарадах на берагах вялікай ракі, у прыватнасці аб Ніжнім-Ноўгарадзе. „Гэты пануюча-пастаўлены над усім усходам Расіі горад зусім закружыў нашы голавы. Мы захабваліся ад упайцельных падзей, а перш за ўсё ад яго жывой гісторыі стараі Русі, з яе мастацкасцю і цеплатой людзей, цаніўшых жыццё, сільных людзей добрай пароды“. Сваю работу на Волзе Рэпін потым называў сапраўднай „школай“ мастака і чалавека.

Звярнуўшыся ў 1879 годзе з замежнай камандыроўкі, Ілья Ефімавіч прыступіў да доўгай і ўпартай работы над карцінай „Крэстны ход у Курскай губерні“ (1883 г.), якая з’яўляецца адным з найбольш выдатных твораў рускай бытавой жывапісі.

Праўдзіва паказваючы цёмныя бакі жыцця таго часу, бічуючы існаваўшы грамадскі лад Рэпін, з жывым інтарэсам і гарачым спачуваннем адносіўся да тых, хто змагаўся за лепшае будучае. Ён намалюваў образы рэвалюцыйнай інтэлігенцыі свайго часу. Ілья Ефімавіч паказаў раманціку рэвалюцыйнага падполля („Сходка“ 1883), тыпічную сцэну з эпохі «хаджэння ў народ» („Архшт прапагандыста ў вёсцы“, 1878 г. і варыянт той жа тэмы 1888-89 г.), поўны сціскаючай тугі шлях на катаргу („Пад канвоем“, 1876 г.) апошняю раніцу перад пакараннем смерцю асуджанага рэвалюцыянера („Адказ ад іспаведзі“, 1882 г.) і нечаканы зварот палітычнага ссыльнага ў сваю сям’ю („Не чакалі“, 1884 г.). У апошнім творы мастак, перадаючы толькі кароткі момант, поўны хвалявання і разнарачывых пачуццяў, адлюстроўваючы, на першы погляд, толькі сямейную падзею, здолеў вырашыць глыбокую сацыяльную тэму.

Геніяльны мастак запечатлеў акаляючых яго людзей не толькі ў карцінах, але і ў партрэтных работах. Ён напісаны партрэты многіх лепшых сыноў рускага народа: выдатных вучоных — Пірагова і Сечанава, Мендэлеева і Паўлава, кампазітараў — Мусоргскага, Барадзіна і Рымскага-Корсакава, пісь-

меннікаў — Льва Талстога, Максіма Горкага, Гаршына, мастакоў — Сурыкава, Крамскага, Серова і шмат іншых.

На раду з шырокім адлюстраваннем сучаснага яму жыцця і акружаючых яго людзей, Рэпін многа ўвагі аддаваў тэмам гістарычнага мінулага рускага народа. Некаторыя з яго гістарычных карцін трывала ўвайшлі ў „залаты фонд“ рускага мастацтва. Такі, быць можа, самы вядомы твор нашай жывапісі — „Іван Грозны і яго сын Іван 16 лістапада 1581 года“ (1885 г.). Такія і яго „Запарожцы“ (1891 г.). Ілья Ефімавіч гаварыў, што ён звярнуўся да запарожцаў за тым, што на яго разуменню, „ніхто на ўсім свеце не адчуваў так глыбока свабоды, роўнасці і брацтва“. У аснову карціны пакладзена гістарычнае апавяданне аб тым, як у 1675 годзе турэцкі султан Магамет IV звярнуўся да запарожцаў з пісьмом, патрабуючы ад іх пакорлівасці. Свабодалюбныя людзі паслаі султану смелы адказ, які быў напісан зусім не дэпламатычнай мовай. Мастак адлюстрававу момант, калі запарожцы, аб’яднаныя агульным настроем, згрудзіліся вакол пісара і сачыняк адказае пісьмо, вылікаючае ўзрывы магутнага смеху. У гэтай карціне з асаблівай яркасцю праявіўся гарачы патрыятызм мастака, яго модная вера ў невычарпальныя сілы роднага народа, здольнага адстаяць свабоду і незалежнасць ад усялякага ворага.

У канцы свайго жыцця Рэпін пісаў: „У душы рускага чалавека маецца рыса асаблівага, скрытнага гераізма. Гэта — унутрылежачая, глыбокая страсць душы, якая з’ядае чалавека, яго жыццёвую асобу да самазабыцця. Але гэта — велізарная сіла жыцця, яна рухае горы, яна робіць вялікія заваяванні; яна кірава а Барадзінскім сражэннем, яна пашла за Мініным, яна спаліла Смаленск і Маскву і яна-ж напайнула сэрца пра-старэлага Кутузава“...

Гэтыя словы, напісаныя многа гадоў таму назад, з асаблівым хваляваннем чытаем мы зараз, калі рускі народ на чале іншых брацкіх народаў Савецкага Саюза вядзе гераічную барацьбу за часць, свабоду і незалежнасць нашай вялікай Радзімы, гоніць фашысцкіх захопнікаў з роднай зямлі. Гэты народ натхняў Рэпіна на стварэнне яго надзвычайных твораў. Гэтаму народу прысвяціў Рэпін усю сваю магутную творчасць. І народ ніколі не забудзе свайго вялікага мастака.

Вядомы разведчык старшы сяржант Аляксандр Пассар разам з байцамі свайго аддзялення здабыў 25 „языкоў“ і знішчыў каля 100 г. тлараўцаў. Урад узнагародзіў яго ордэнам „Краснай Звязды“, медаллю „За адвагу“ і знакам „Выдатны разведчык“.

На здымку: Аляксандр Пассар (у цэнтры) у час адпачынку ў Хабараўску расказвае землякам — дальнеўсходнікам аб жыцці на фронце. Фотарэпартаж (ТАСС)

З ПАРТЫЗАНСКАГА ЖЫЦЦЯ

НА ПЕРАПРАВЕ

Па дарозе Карма-Журавічы для знішчэння немцаў участак пад узмацненай узброенай вартай немцы штодзённа перавозілі сваю пошту. Аб гэтым даведзіліся партызаны. Група, якой камандаваў Кузьма Чарненка, атрымала загад: лобой цаной захапіць пошту і даставіць яе ў штаб атрада.

Партызаны не медлілі... Была цёмная неспакойная ноч. Густая завеса засцілала неба. Вецер камыхаў дрэвы, шуршаў травой. Здавалася, усё спрыяла выкананню пастаўленай задачы. Узліўшы снаражэнне, боепрысы і неабходныя ў паходзе рэчы, партызаны пакіраваліся да пераправы.

Вось і рака. Рытмічна плешчыцца вада аб абрывістыя пакрытыя лазой і густой травой берагі Сожа. А вось і ўжорнае месца, у якім знаходзіцца пераправа.

— Здароў, хлопцы! — гукнулі партызаны. І з пераправы ім адразу адказалі: Здароў!

Прайшло некалькі хвілін, і на беразе выявіліся 3 невялікія, ралей замаскіраваныя ў кустах лодкі.

Партызаны бяшумна перавозілі падрыўныя грузы, мінамёты, кулямёты, па вадзе пераправілі коней і выйшлі на правабярэжжа Сожа.

Блізіўся ўсход сонца. Дзе-підзе неба прасякалі светлыя паласы. Траба было спяшацца. Партызаны тарапіліся. Нарэшце, паказалася дарога Карма-Журавічы, акаймлёная жытам па адзін бок і чыстым, ледзь зелянеючым полем па другі. Байвы вонят падказаў Чарненка, што гэта найбольш удалы

для знішчэння немцаў участак шляху. Размясціўшы ўвесь свой атрад у жытным полі, сканіравалі трыраваўшы агонь у гэтым месцы. Камандзір накіраваў падрыўнікоў на травяное поле пасвіць... «коней». Падрыўнікі зляжылі і замаскіравалі ўзрыўчатку ў каліну дарогі, прыгнуты на поле шнур і засталіся «пасвіць».

Прайшоў час напружанага чакання... І вось здалёку на дарозе заклубіўся пыл, — прыбліжалася нямецкая калопа.

Радасна дрогнулі сэрцы падрыўнікоў: вось яны сыграюць сваю, не раз ужо іграную, «шутку» з немцамі. І як тожкі падводзі з поштай паравіліся з імі, прадранішчю ішчыню ўскалыхнуў моцны выбух... Грузаныя падводы ўзляцелі ў павстры... Немцы ў паніцы... Кіпуўшы усё, яны накіраваліся ў жыта, але трашчы смярдзельны агонь навечна заставіў іх.

Прагучэла грамавое «Ура», і партызаны перайшлі у ярасную атаку. Больш паловы гітлераўцаў было забіта.

Два салдаты захоплены ў палон. Партызаны звярнуліся з каштоўнымі трафейамі, 4 кулямётамі і 22 вінтоўкамі, каштоўнымі звесткамі. Так закончылася адна з байвых аперацый журавічкіх партызан.

Многа слаўных баявых спраў запісана на іх ліку. Імёны слаўных барацьбітоў увайдучы ў гісторыю, як лепшы прыклад усенароднай барацьбы за гонар, свабоду і незалежнасць нашай Радзімы.

М. МЕЛЬНІКАЎ

Аптэчная дапамога насельніцтву

За 8 месяцаў работы Гомельскае аблпартэкакіраўніцтва аднавіла ў абласці 33 аптэкі, замест 24 па плану, і адпусціла каштоўных медыкаментнаў і медыцынскага абсталявання больш чым на паўтара мільёна рублёў.

Раёны атрымалі каштоўныя медыцынскія інструменты — аўтаклавы, бормашыны, зубапратэзнае абсталяванне і хірургічныя інструменты. У дзіцячыя дамы і ўстановы адпушчана больш 20 тон рыб’яга жыру, сульфідзіну, стрэптацыта. Для бесперабойнага забеспячэння медыкаментамі насельніцтва, арганізаваны

аптэчныя пункты.

Гомельскае аптэкакіраўніцтва нарыхтавала лекавую сыравіну: валерыянавы карань, ландыш, спарыні і іншыя. Доўская і Рэчыцкая аптэкі, якія ўзорна правялі збор лекавых раслін, атрымалі магчымасць згатаўляць прасцейшае зелле на месцы.

Інтэрсіўна аднаўляецца гомельская галенна-фасавачная лабараторыя. Да кастрычніцкіх свят яна будзе пушчана ў эксплуатацыю. За кошт эканоміі пабудаван каменны будынак для аптэчнага складу. Сіламі работнікаў адноўлен дом аптэкакіраўніцтва-

ЗАМЕСТ ФЕЛЬЕТОНА

Музыкальны яшчык

Год пяндзесят назад у дамах можна было бачыць невялікія яшчык, які звычайна стаяў на ломберным століку. Ва ўрачыстыя хвіліны, не кожны дзень, музыкальны яшчык заводзіўся, і з яго, быццам з-пад зямлі, выплывала жызенькая мелодыя якой-небудзь песенкі, напрыклад, «Не забудзь, пашкадуй». Нашы дзяды тады ўсмехаліся. Забаўная была штука гэты музыкальны яшчык!

Але час змяняецца, і яшчык гэты вышаў з карыстання. Патэфон, і яшчэ лепш, радыё яго упайне замянілі і прытым у самым лепшым выглядзе. Але часам дзяды нашы ды бабкі ўспамінаюць: быў моў такі яшчык.

У нашы дні многія гомельчане ўноў убачылі новае відзмяненне гэтай выдумкі старадаўняга майстра. Але, увяліхто зачароўвацца ім не жадае. Наадварот, лаюцца і разадразу чаргыхаюцца. Яшчык з тых дзён не ўдасканаліўся, хая стаў называцца гомельскай тэлефоннай станцыяй. Назва змянілася, а сутнасць не вельмі, тым-ж: хрып, звон, жызенькія мацічык і эдак праз хвілін 9-10 сярдыты голас тэлефаністкі: «пятая слухай».

Ах, гэтыя пятыя і дзесятныя! Дзе іх вучылі і чаму, пытаем-ся, вучылі? Умоўна, станцыя злучае, выключае, словам робіць усё, што палагаецца рабіць тэлефоннай станцыі. Тэлефаністкі, па старадаўняму звычайу, нават умеюць грубіць. Але больш усяго ад гэтых злучэнняў і выключэнняў «замыкаенда» абанент. Уявіце сабе на хвіліну твар чалавека, якому прыходзіцца зразу гаварыць з двума абанентамі. Так і бы-вае!

Вядома, у кожнага язык адзін, ды і глотка адна. Тут ужо не выкруціцца. Застаецца толькі сказаць дзякуй за такі «разгавор».

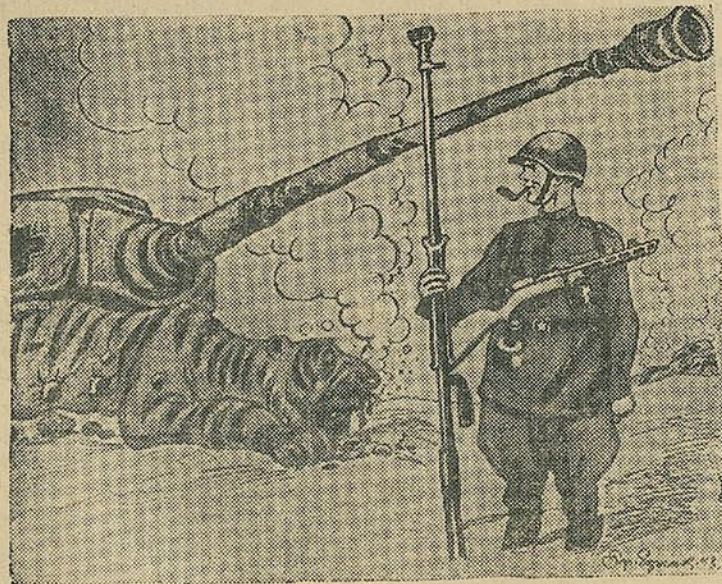
Станцыя «прабуе» першы гомельчан. Ідзе нягласнае спаборніцтва—хто вытрымае: станцыя ці абаненты. У 2-3 гадзіны ночы, каб дазваніцца, трэба барабаниць па рычагу хвілін 30, пакуль заспаны голас тэлефаністкі, вельмі недаловольнай, што яе разбудзілі, вам адкажа. Днём-жа можна таксама пастаяць а на выбару пасядзець, у апарата хвілін не менш 15. Правады тады, разумеецца, не ў сілах перадаць усіх слоў, накіраваных да тэлефаністкі. Гарачыя, гэтыя словы.

Сакрэты гаварыць на гомельскаму тэлефону ні ў якім разе не ракамендуецца. Нават аб'явіцца з любімай дзяўчынай! У момант усё будучь ведань. Вашу размову пачуе, самае меншае, чалавек няць. Будучь ведаць да драбязінак. Тэлефаністкі не шкадуць нікога, яны бязлітасны нават да маладых.

Гомельская тэлефонная станцыя заваявала сабе «вядомасць» сваёй неахайнай работай. Званы, хрып, няправільныя злучэнні, нечаканыя выключэнні, чыноўнічыя адказы і яшчэ многае, многае ўвайшло ў штодзённы быт станцыі. Можна пачуць зрыю герцага «Сэрца красавіцы», але голас ўстано-вы, куды звоніш, абавязкова не пачуеш. Радыё чуваць лепей, чым голас абанента. Музыкальны яшчык дзейнічае ваўсю.

Сувязь... так сказаць, не вельмі ўдалая. Такі сёнешні твар узла сувязі абласнога горада. Невядома, ці чую Васільеў голас старшай тэлефаністкі, але мы ўжо вельмі дрэнна чуюм. Гэта дакладна. Да і пагаварыць з т. Васільевым ніяк нельга—ён звычайна абанентаў «дрэнна чую». Ён-та задаволен работай станцыі—вырагоўвае яна яго ад назойлівых абанентаў.

М. САМСОНАЎ.

Выстаўка мастакоў—майстраў савецкай сатыры (МАСКВА).

На здымку: „Ахотнік на тыграў“—малюнак мастака Б. Ефімава.

фотахроніка ТАСС.

У Ташкенце адбылася декада савецкай музыкі рэспублік Сярэдняй Азіі.

На здымку: 80-гадовая домбрыстка-кампазітар, Ордэнаносца Дзіна Курпеісава, заслужаны дзеяч мастацтва Казакскай ССР.

Фота Пенсона
Фотахроніка ТАСС.

Навіны мастацтва

Гомельская канцэртная-эстрадная група рыхтуе новую вялікую канцэртную праграму, у якую ўвайдуць: скетчы, вадэвілі, жанравыя спевы, танцы, музыкальныя нумары. Праграма будзе паказана ў Гомелі і раёнах абласці.

Прыбыўшы на гастролі ў Нова-Беліцу калектыў Клінцоўскага драмтэатра дасць свае спектаклі ў Добрушы і Рэчыцы. У бліжэйшы час у Гомель на гастролі прыбывае маскоўскі франтавы тэатр.

У падсобнай гаспадарцы

Пасевы на падсобнай гаспадарцы торфзавода „Давыдаўка“ абяцаюць багаты ўраджай. Асабліва добра расце бульба і гародніна. Ужо зараз сталюка завода забяспечана свежай бульбай, буракамі і гуркамі.

На заводзе разгарнулася падрыхтоўка да зімы. Скошача і ўбрана больш 35 гектараў сенажаці. Рамантуецца памяшканне для засыпкі бульбы, рыхтуюцца бочкі для часолкі гуркоў, капусты, памідораў.

і. ІВАНОЎ.

Дружынніцы на вучобе

У чыгуначным раёне Гомеля вядуцца закончыліся заняткі ў першай групе дружынніц Чырвонага крыжу. Медыцынскімі сёстрамі рыхтуюцца стаць курсанткі яшчэ адной групы. Дружынніцы Лінькова, Маслюкова, Макоўская здалі экзамен на выдатна.

М. САВІЦКАЯ.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Ваенныя дзеянні ў Паўночнай Францыі

ЛОНДАН, 4 жніўня. (ТАСС). У апублікаваным сёння паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

Войскі саюзнікаў дасягнулі Рэнна, і некаторыя атрады знаходзяцца на поўдзень ад горада. Другая калона прайшла праз Доло і, прасоўваючыся на захад у паўночнай частцы паўвострава Брэтань, дасягнула раёна Дзінана.

На ўсход ад дарогі Персі-Вільдзье войскі саюзнікаў занялі Боценіль і зна-

ходзяцца зараз у раёне Сель-Север-Кальвадос. На поўдзень саюзныя войскі занялі Мортэн. У раёне на паўднёвы ўсход ад Камона войскі саюзнікаў прасунуліся да Вілер-Бокаж, і Оне-Дэ-Бгорон знаходзіцца ў руках саюзнікаў.

Праціўнік прадпрыняў рад контратак на вялікім участку фронту на поўнач і ўсход ад Бені-Бокаж.

Авіяцыя саюзнікаў прадпрыняла рад жорсткіх налётаў на варожыя ваенныя аб'екты.

Ваенныя дзеянні ў Італіі

ЛОНДАН, 4 жніўня. (ТАСС). Штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што за апошнія некалькі дзён часткі англійскай 8-й арміі зноў значна прасунуліся наперад і прымуслі праціўніка скараціць лінію абароны на поўдзень ад Фларэнцыі.

Праціўнік вымушан быў адыйсці на лінію абароны да ракі Эма і да ўзвышша на ўсход ад яе.

Новазеландскія часткі, якія дзейнічаюць у раёне на паўднёвы захад ад Фларэнцыі, захапілі ўзвышша П'ян-Дэ-Чэрры і знаходзяцца зараз менш чым у 4 мілях на паўднёвы захад ад горада.

Правей паўднёва-афрыканскія і англійскія часткі значна прасунуліся наперад і набліжаюцца да ракі Эма. Яны занялі гарады Імпру-

мета і Монтэбуоні. Англійскія часткі значна прасунуліся наперад і занялі горады Інчыза.

На астатніх участках фронту і на фронце амерыканскай 5-й арміі нічога істотнага не адбылося.

Учора сярэднія злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў у суправаджэнні знішчальнікаў зрабілі налёты на прамысловыя прадпрыемствы і другія аб'екты ў паўночнай Германіі і на масты і камунікацыі праціўніка ў паўночна-ўсходняй Італіі.

Знішчальная авіяцыя саюзнікаў зрабіла налёты на раён Белграда. Бамбардыроўкам падвергліся таксама шасейныя і чыгуначныя масты ў раёне авіяварожыя аб'екты ў Славіі і Албаніі.

Вайна на Ціхім акіяне

ВАШЫНГТОН, 4 жніўня. (ТАСС). Штаб камандавання ціхаакіянскага флота ЗША паведамляе, што група амерыканскіх авіяносаў у аперацыях, якія праводзіліся з 11 чэрвеня і па 6 ліпеня, мабыць, патаніла або знішчыла 22 японскіх ваенных караблі, у тым ліку 3 вялікіх авіяносы. Пашкодзана 16 караблёў, ся-

род якіх: вялікі авіяносец цяжкі крэйсер і 2 эсмінцы.

Самалёты, якія дзейнічаюць з авіяносаў, знішчылі або пашкодзілі 233 японскіх самалёты.

ЛОНДАН, 4 жніўня. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, войскі саюзнікаў авалодалі ў Бэрме горадам Міткіна.

Войскі саюзнікаў занялі Рэнн

НЬЮ-ЁРК, 3 жніўня. (ТАСС). Ваенны міністр ЗША Сімпсон аб'явіў сёння на прэс-канферэнцыі аб тым, што войскі са-

юзнікаў занялі Рэнн (дэпартамент Іль і Вілен у Паўночнай Францыі).

Нам. адназнага рэдактара П. І. ГОМЕРАЎ.

Гомельскае абласное аддзяленне „Галоўкінопракат“

выпускае на экраны горада і абласці па адзінаіменнай повесці А. П. Чэхава.

„СВАДЗЬБА“

і хранікальна-дакумантальны фільм „БІТВА ЗА СЕВАСТОПАЛЬ“.

„Галоўкінопракат“

Маскоўскі заатэхнічны інстытут коветадоўлі Наркомсоўгасаў СССР

аб'яўляе прыём студэнтаў

на 1-й, 2-гі і 3-ці курсы інстытута.

Інстытут рыхтуе заатэхнікаў вышэйшай кваліфікацыі. Тэрмін навучання 4 год. Інстытут мае добрую харчоую базу.

Студэнты забяспечваюцца інтэрнатам, стыпендыяй і сталовай пры інстытуце.

Прыём праводзіцца на агульных асновах, згодна пр-дпрыёма ў вузы.

Адрас: Ст. Галіцына, Заходняя чыгунка, Звенігародскі раён Маскоўскай абласці, Маскоўскі заатэхнічны інстытут коветадоўлі